

Közönséges törpedenevér

Pipistrellus pipistrellus (Schreber, 1774)

Testhossz: 36-51 mm
Alkarhossz: 28-34 mm
Tömeg: 3,5-7 g

Európa legkisebb termetű denevérfaja, testtömege alig 4-5 gramm, apró termetéről is könnyen felismerhető. Az egyetlen olyan denevérfaj, amely a berni egyezményben nem fokozottan védett, csak védett státust kapott. Hazánkban gyakori, minden élőhelyén erős az állománya.

Domb-, hegy- és sík vidékeken egyaránt előfordul. Szálláshelyeit, szülőkolóniáit odúkban, leváló kéreg alatt, épületek zugaiban vagy akár templomtornyokban is kialakíthatja. Általában télen is faodúkba, ritkábban barlangokba húzódik. Telepei több ezer egyedből is állhatnak, de az átlagos nyári kolónia 50 és 300 példány közötti.

Táplálkozó területe főként erdőszegélyek, rétek, ligetes, nyílt területek, erdei nyiladékok. Röpte nem gyors, de fordulékony. Leggyakrabban apró termetű rovarokkal, levéltetvekkkel, molylepkékkel és szúnyogokkal táplálkozik. Kutatások szerint akár 1000-1200 szúnyogot és képes zsákmányolni egy óra alatt.

Állományai helyhez kötöttek de egyes populációk egyedei hatalmas távolságokat is képesek metenni, akár 1000 kilométernél is messzebbre vonulhatnak.

Magyarországon a közönséges törpedenevér védett, természetvédelmi értéke: 25 000 Ft.

Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)

Kiadja: **Rónaőrző Természetvédelmi Egyesület**

Honlap: www.ronaorzo.csillagpark.hu

Adószám: **18545898-1-09**

Szerkesztette:
Kiss Gergely

Illusztráció:
Deák-Molnár Bettina

Irodalomjegyzék:
Magyarország Emlőseinek Atlasza
www.hunbat.hu

Litográfia nyomda

Debrecen, 2016.

Gyakori Denevérfajok Debrecenben

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A kiadvány a Földművelésügyi Minisztérium „Zöld Forrás” programja támogatásával jelent meg. Azonosító: PTKF/766/2016

Denevérek

A denevérek (*Chiroptera*) az emlősök (*Mammalia*) osztályának egyik rendje, a rágcsálók után a második legnépesebb rend az emlősök között. A legoptimistább becslések szerint is 1257 denevérfaj él a Földön, de igazából nehéz megmondani pontosan milyen nagy a számuk. Európában 52 denevérfaj él - a Kontinensen elsőként, 1901 óta védettek - ebből 28 Magyarországon is megtalálható.

A denevérek rendje rendkívül sokféle és változatos csoport, akár életmódjukat, táplálkozásukat akár például testméretüket tekintve. Előfordul köztük a létező legkisebb emlősszállattól, a 13 cm szárnyfeszítávolságú, 1,5-2 g súlyú sertésorrú denevértől (*Craseonycteris thonglongyai*), kezdve a 1,5 m szárnyfeszítávolságú majdnem 1 kilogramm nehéz repülőkutyaig (*Acerodon jubatus*).

Az emlősszállatok egyedüli olyan csoportja, amely aktív repülésre képes. Mellső végtagjaikon a másodiktól kezdve valamennyi ujjuk erősen meghosszabbodott. Köztük, valamint a törzs oldala között egy vékony bőrredő – a „vitorla” – feszül, amely a hátsó lábakra és a farokra is kiterjed. Mivel bőrszárnyuk nem eresztí át a levegőt, röptük különbözik a madarakétól. A földön csak ügyel-bajjal mozognak. Napközben fejjel lefelé csüngenek faodvakban, barlangokban, padlásokon. A hazai denevérfajok rovarokkal táplálkoznak. A denevérek (a repülőkutya kivételével) ultrahangok segítségével tájékozódnak oly módon, hogy az általuk kibocsátott ultrahang az eléjük kerülő tárgyról, rovarokról visszaverődik, és ezt érzékelik. Az ultrahang frekvenciája fajonként különböző 35 – 105 kHz közé esik, mely alapján a fajok elkülöníthetők.

Rőt koraidenevér

Nyctalus noctula (Schreber, 1774)

Testhossz: 60-82 mm
Alkarhossz: 48-58 mm
Tömeg: 19 - 40 g

A rőt koraidenevér hazánk leggyakoribb és az egyik legnagyobb termetű denevérfaja. A nagyvárosokban, kis településeken mindenütt megtalálható. A búvóhelye nyári időszakban fák odvaiban, kéregpedések alatt van. Tömeges az előfordulása paneltechnológiával épített lakótelepeken is.

Táplálkozóhelye erdők és tavak fölött, tisztásokon, személtelpek fölött, utcai lámpák körül, lakott területeken, legelőkön van. A koraidenevérek onnan kapták a nevüket, hogy korán, még napnyugta előtt elindulnak táplálékszerző körútjukra. Napnyugta után kezdetben magasan, 50-60 méteren vadásznak, később, amint a rovarok lejjebb húzódnak, ők is alacsonyabban pár méter magasan szerzik be táplálékukat. Főleg bogarakra és éjszakai lepkékre vadásznak.

A koraidenevér egész Európában a legközönségesebb faj, bár állománya csökkenőben van, de így is stabil. Hazánkban a favágás jelenti a legnagyobb veszélyt a kolóniák számára. A telelő denevérek a földre dőlő fatörzsből kihullanak és a hóban átnedvesedve elpusztulnak a dermedt állatok. Komoly problémát jelent a panelépületeinek szigetelése is. Ennek során a bebúvónyílásokat eltömik. Rosszabb esetben a denevérek nem csak a búvóhelyeiket veszítik el, hanem bent ragadnak és elpusztulnak. Magyarországon a rőt koraidenevér védett, természetvédelmi értéke: 25 000 Ft.

Szürke hosszúfülű-denevér

Plecotus austriacus (Fischer, 1829)

Testhossz: 41-58 mm
Alkarhossz: 37-44 mm
Tömeg: 5-13 g

Európában a barna hosszúfülű-denevérnél - az épületekben széleskörűen alkalmazott fakonzerváló szerek miatt - ritkább, veszélyeztetett faj. Magyarországon általánosan elterjedt, de sehol sem tömeges. Hazai állománya - a fenti okra visszavezethetően - valószínűleg csökkenőben van.

Közepes termetű faj. Megjelenése nagyon jellegzetes, csak rokonával, a barna hosszúfülű-denevérről lehet összetéveszteni. Hatalmas fülei - amelyeket a fejtetőn kis bőrlebeny köt össze - közel akkorák, mint a teste. A bunda a hátán sötétebb szürke, a hasi oldalon világosszürke. A fül és a vitorlák világosak, vékonyak.

Hegyvidéki területeken és síkságokon egyaránt megtalálható. Épületlakó faj, kolóniáit - amelyek akár 80 példányból is állhatnak - padlásokon, templomtornyokban alakítja ki. A hideget jól tűri; télen pincékbe, ritkábban barlangokba húzódik, vagy a padlások melegebb zugaiban marad.

Röpte lassú, fordulékony. Parkokban, utak, nyiladékok felett alacsonyan repülve zsákmányát sokszor közvetlenül a bokrokról, fákról vadássza le. Leggyakrabban kisebb lepkékkel, szúnyogokkal táplálkozik.

Magyarországon a szürke hosszúfülű-denevér védett, természetvédelmi értéke: 50 000 Ft.